

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. februar 2011 truffet vedtak i

Sak nr: 92/10 (arkivnr: 201000688-24)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Bjørn Halvor Wikasteen
Halvor Kjølstad
Björg Tørresdal

Bjørn Halvor Wikasteen møtte som varamedlem for Jeppe Normann, som hadde forfall.

Offentlighet: I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagernes navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak: Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

A har den 25. september 2010 inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B, som i brev av 15. oktober 2010 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra advokat C og advokat D. Domstolleder – fungerende sorenskriver E – er orientert om klagen. Ytterligere merknader er gitt av innklagede i brev 3. november 2010 og av klager i diverse e-brev, sist den 7. februar 2011.

Saksfremstilling:

Klagen har bakgrunn i en sak om erstatning/vederlag i et forretningsleieforhold. Saken ble avsluttet ved at partene inngikk rettsforlik etter partsforklaringene under hovedforhandlingen. A var saksøkt og hun var representert av advokat D. Saksøker, F, var representert av advokat C.

Klager – A – mener dommeren fra første stund fremsto partisk, og at han burde ha gått gjennom sakens dokumenter bedre før hovedforhandlingen. Det er også reist spørsmål om dommerens habilitet i saken. Dommeren la bevisførselen ”i munnen” på motparten, mens hennes advokat ble avfeid av dommeren tre setninger ut i innledningsforedraget. På bakgrunn av dommerens uttalelser forut for forlikdrøftelsene, skjønte klager at hun ville tape saken. Hun følte seg både ydmyket og trakassert av dommeren.

Innklagede – tingrettsdommer B – mener han var tilstrekkelig forberedt til saken. Ved hovedforhandlingens oppstart ga ingen av partene uttrykk for at de hadde innvendinger mot hans habilitet. Han har heller ikke relasjoner til partene eller prosessfullmektigene som gjør ham inhabil.

Innklagede kjenner seg ikke igjen i beskrivelsen av hans opptreden i retten, herunder at han skal ha lagt bevisførselen ”i munnen” på motparten og at saksøktes advokat ble avfeid i starten av sitt innledningsforedrag. Innklagede stilte imidlertid spørsmål til advokaten fordi det var behov for klargjøring av påstandsgrunnlag. Innklagede bekrefter at han tok opp spørsmålet om forlik etter partsforklaringene. Han mener det ikke ble lagt utilbørlig press på partene, og at hans opptreden for øvrig var i samsvar med kravene til god dommerskikk.

Prosessfullmektig – advokat D – skriver i brev 20. oktober 2010 at han forstår at A følte møtet med rettsvesenet som vanskelig på bakgrunn av tingrettsdommer B’s prosessledelse. Han mener imidlertid klagers ordbruk blir for sterk.

Advokat D oppfattet ikke dommerens innledende spørsmål som en ”klarlegging” i tvistelovens forstand. Dommerens opptreden under advokat C’s innledningsforedrag ga grunnlag for å stille spørsmål ved dommerens upartiskhet, ved at han ved uttrykk som ”nettopp”, ”klart”, ”akkurat” m.v. bekreftet saksøkers saksfremstilling. Tingrettsdommer B avbrøt etter svært kort tid advokat D’s innledningsforedrag. Dette vanskeliggjorde hans suppleringer. Før partsforklaringene henvendte dommeren seg til partene og opplyste at det fortsatt var tid til å forlike saken. Henvendelsen var imidlertid ensidig i den forstand at det var A som fikk opplyst hvor mye hun hadde å tape på ikke å inngå forlik.

Prosessfullmektig – advokat C – har i brev 5. november 2010 pekt på at advokat D ikke på noe tidspunkt hadde innvendinger mot tingrettsdommer B’s habilitet eller dommeratferd. Dommeren hadde etter hennes oppfatning en nøytral og tilbakeholden rolle under

forliksdrøftelsene. Hun har således ingen merknader til dommerens atferd i saken, og kan ikke se at det er grunnlag for klagen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Det fremgår av lovforarbeidene jf. NOU 1999: 19 side 325 flg, særlig side 326 første spalte at Tilsynsutvalget forutsettes å kunne behandle "uhøvisk eller utilbørlig" atferd fra dommerens side. Det uttales blant annet at:

"Dette innebærer bl.a. at grov, ubehøvlet opptreden fra en dommers side i et rettsmøte vil kunne gjøres til gjenstand for disiplinær forfølgning. Det samme må gjelde (andre) utslag av slett møteledelse..."

Det følger av dette at klagerens anførsler om dommerens ordbruk og partiske opptreden kan behandles av utvalget.

Klager har brukt sterke ord om dommerens opptreden. Dommeren har bestridt de fremsatte påstander. Klagers advokat har til en viss grad bekreftet hennes anførsler, men i stor grad tonet ned innholdet av den påståtte språkbruk. Saksøkers advokat har på sin side ingen bemerkninger til dommerens opptreden, og mener at den har vært korrekt.

Tilsynsutvalget finner det ikke godtgjort at dommeren har brukt ord eller uttrykk som gir grunnlag for kritikk.

Det kan føles ubehagelig for en part å oppleve at motparten får bedre anledning til å presentere sin side av saken. Slik tvisteloven er ment å fungere, vil det i motsetning til regimet under den tidligere tvistemålslov, være saksøker som i hovedsak skal redegjøre for saken og dens bevis. Saksøkte skal, i større grad enn tidligere, begrense seg til å gi "korrigeringer og suppleringer", jf. tvisteloven § 9-15 (3).

Det vil også være rettens oppgave å forsøke å få løst saken i minnelighet, jf. tvisteloven § 8-1 som lyder: "Retten skal på ethvert trinn av saken vurdere muligheten for å få rettstvisten helt eller delvis løst i minnelighet..."

Basert på sakens opplysninger er Tilsynsutvalget av den oppfatning at dommeren har holdt seg innenfor de rammer loven setter. Han har for øvrig ikke brukt ord eller uttrykk, eller ledet forhandlingene på en måte som kommer i konflikt med korrekt dommeratferd.

Klager mener også at dommeren burde ha satt seg bedre inn i saken før hovedforhandlingen. Dommeren har gitt uttrykk for at han hadde god nok oversikt over saken da rettsmøtet startet. Partenes prosessfullmektiger har ikke kommentert dette forholdet spesielt. Tvisteloven har ikke særskilte bestemmelser om hvorledes dommeren skal forberede sin prosessledelse under hovedforhandling. Hvorvidt retten skal lese alle

sakens dokumenter eller hvorledes faktum for øvrig skal gjennomgås, vil være opp til rettens skjønn. Det er ingenting i klagen som indikerer at dommerens saksforberedelse er av en slik karakter at sakens fremstilling er blitt skadelidende. Begge parter var representert ved advokat, og det ble inngått et rettsforlik under hovedforhandlingen. Dette er så vidt kjent ikke angrepet, og således rettskraftig. Noe klanderverdig dommeratferd kan Tilsynsutvalget uansett ikke se foreligger relatert til denne anførsel.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.